

Bağımlı Değil, Özgür: Yeni Bir Yaşam Mümkün

Jin Dergi Ekibi

Uyuşturucuya Karşı Özgürlük
Alanlarımızı Genişletmek İçin:
Şiyar Be! /
Gülşen Demir ile Söyleşi

Oya Açıan

Uyuşturucu: İnsanlığın
Geleceğine Yönelik Truva Atı

Rojdan Erez

Bir Sevdadır Alıp
Başını Gider

Aylin Karakaş

Manav Kâğıdından Bir
Demokrasi Bileti

Eylem Saruca

Yerelden Başlayan Bir Devrim:
Kadın Politikasıyla Demokratik
Toplum İnşası

İÇİNDEKİLER

- 1** **Uyuşturucuya Karşı Özgürlük Alanlarımızı Genişletmek İçin: Şiyar Be!**
Jin Dergi Ekibi -Söyleşi
- 6** **Uyuşturucu: İnsanlığın Geleceğine Yönelik Truva Atı**
Oya Açıan
- 13** **Bir Sevdadır Alıp Başını Gider**
Rojdan Erez
- 16** **Manav Kâğıdından Bir Demokrasi Bileti**
Aylin Karakaş
- 20** **Yerelden Başlayan Bir Devrim: Kadın Politikasıyla Demokratik Toplum İnşası**
Eylem Saruca

Uyuşturucuya Karşı Özgürlük Alanlarımızı Genişletmek İçin: şiyar Be!

Jin Dergi Ekibi (Söyleşi)-18 Mayıs 2025

Jin Dergi olarak, Farkına Var! Uyuşturucuyla Mücadele Platformu Eř Sözcüsü Gülşen Demir ile bir araya geldik. Kendisiyle, böyle bir platforma neden ihtiyaç duyulduğunu, amaçlarını, uyuşturucu ile mücadelede daha etkili yöntemler geliştirmek için hangi çalışmaların yürütüleceğini ve daha birçok konuyu konuştuk

Diyarbakır’da 26 Nisan’da Demokratik kurumlar öncülüğünde “şiyar Be! Platforma Tekoşına Li Dijî Tiryakê/Farkına Var! Uyuşturucuyla Mücadele Platformu” adıyla bir oluşum kuruldu. Yaklaşık beş aylık bir hazırlık sürecinin ardından hayata geçirilen platform, uyuşturucu bağımlılığına karşı toplumsal farkındalığı artırmayı ve bu sorunun nedenleriyle mücadele etmeyi amaçlıyor.

Platformun Eř sözcülerinden Gülşen Demir, “Her genç, sadece kurtarılacak bir birey değil; örgütlenecek bir toplumsal güçtür. Uyuşturucudan arındırılmış bir mahalle, bir özgürlük alanıdır. Her bağımlıdan kurtulan toplum parçası, halkın öz savunma gücünü yeniden kazandığı bir mücadele alanıdır” diyerek, tüm toplumu “şiyar Be!” aktivisti olmaya davet etti.

Jin Dergi olarak, Platform Eř Sözcüsü Gülşen Demir ile bir araya geldik. Kendisiyle, böyle bir platforma neden ihtiyaç duyulduğunu, amaçlarını, uyuşturucu ile mücadelede daha etkili yöntemler geliştirmek için hangi çalışmaların yürütüleceğini ve daha birçok konuyu konuştuk.

Kısa süre önce oluşturduğunuz uyuşturucuyla mücadele platformunun amacı nedir? Platform fikrinin geliştirilmesi aşamasında nasıl bir saha araştırması yaptınız? Elinizde istatistiksel olarak ne tür veriler var?

“Şiyar Be! Platforma Tekoşîna Li Dijî Tiryakê/Farkına Var! Uyuşturucuyla Mücadele Platformu” olarak yaklaşık beş ay süren hazırlık sürecinin ardından 26 Nisan tarihinde bir deklarasyon ile kuruluşumuzu ilan ettik. Bu hazırlık sürecinde özellikle belediyelerin ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının madde bağımlılığı ile ilgili saha araştırmalarını incelemeye çalıştık. Bu saha araştırmalarının sonuçlarından biri olan madde bağımlılığı yaşının Diyarbakır ve Kürdistan’da 9 yaşına kadar düşmüş olması gerçeği, bu konuda ciddi bir farkındalığın yaratılması gerekliliğini platformumuzun bileşeni olan bütün kurumlarımızın ortak değerlendirmesi olmuştur. Kürdistan’da yaşanan özel savaş politikalarından bağımsız değerlendirilemeyecek bu gerçeklik, platformumuzu ivedilikle deklare edip halkın özellikle ailelerin desteğini alarak farkındalık yaratma gereğini doğurmuştur.

Platformumuzu deklare etmeden önce her kesimle görüşmeler yapmayı ve bu konuda fikir ve öneri sunulmasını kıymetli gördük. Özellikle her kesimden sivil toplum kuruluşu ile görüşmeler alarak madde bağımlılığının özel savaş politikalarından bağımsız değerlendirilemeyeceğinin altını çizmekle birlikte bağımlılığın birçok farklı görüşten insanın ortak sorunu haline geldiğini ve bu sebeple ortak bir mücadelenin elzem olduğunu ifade ettik. Nitekim 26 Nisan günü deklarasyon öncesi yaptığımız yürüyüşe güçlü bir katılımın sağlanmasının gereken yerlere doğru temelde bir mesaj vereceğini bilerek çalışmalarımızı hızlandırdık ve yürüyüşümüz akabinde de deklarasyon metnimizi kamuoyu ile bütün engellemelere rağmen paylaştık.

Bu platformun toplumsal ayağını nasıl öreceksiniz? Mesela madde kullanan bireylerin aileleri nasıl dahil olacak? Uyuşturucu ile mücadelede daha etkili yöntemler geliştirmek için hangi adımlar atılacak?

Yukarıda da değindiğim gibi, halkla birebir görüşmeler öncesinde her kesimden sivil toplum kuruluşlarıyla görüşmeler yaparak bu konudaki desteklerine ihtiyaç duyduğumuzu ve önerilerinin bu farkındalık çalışmasına katkı sunacağını ifade ettik. Takdir edersiniz ki, ailelerin desteğini alabilmek, kurumlarımızın desteği ve mahallelerde bu anlamda yürütülecek çalışmalarla mümkündür. Madde bağımlılığının temel sebeplerinden birinin ailede gereken dayanışmanın sağlanmamış olmasından kaynaklandığı gerçeğinden yola çıkarak, toplum olarak birbirimizin ailesi olabilme gücünü

içimizde barındırdığımızı ve bu farkındalığın toplumda gelişmesinin madde bağımlılığına karşı mücadelenin en önemli ayağı olduğunu ifade etmek isteriz.

Madde bağımlılığı ile mücadelenin farklı aşamaları vardır: Bu aşamalardan ilki koruyucu önleyici çalışmalardır. Tedavi, rehabilitasyon ve istihdam gibi aşamalar, çok daha farklı bir bilgi birikimi gerektiren mücadele yöntemleridir. Bizler, platform olarak koruyucu önleyici çalışmalar yürüterek bu çalışmalara katkı sunmayı amaçlıyoruz. Bu anlamda, özellikle mahalle çalışmalarına yoğunlaşmanın gerekliliğine inanıyoruz. Mahallelerde yapılacak eğitim çalışmaları, kültür, sanat ve spor gibi aktiviteler aracılığıyla özellikle genç kadın ve genç erkeklerin farkındalıklarının gelişmesini umuyoruz. Mahallelerde açılacak çocuk oyun evleri gibi projelerle, gençlerin ve çocukların madde bağımlılığından uzaklaşmasına katkı sunulabileceğini düşünüyoruz. Nitekim dünya örnekleri de bu tür çalışmaların katkısını bizlere göstermiştir.

Özel savaş politikalarının tarihsel etkileri, direnen halklar açısından oldukça belirgin. Meksika'daki karteller, Brezilya'nın eğlence ve fuhuş merkezleri, ulus devletlerin politikalarıyla nasıl ilişkilendirilebilir? Son dönemlerde Kürdistan'da artan bu durumları nasıl değerlendiriyorsunuz ve bunun sonuçları sizce ne kadar ciddi?

Uyuşturucu yalnızca bir sağlık meselesi değildir; bu, modern çağın en sofistike savaş araçlarından biridir. Özellikle Kürdistan gibi mücadele geleneği olan coğrafyalarda uyuşturucunun yaygınlaştırılması, gençliğin devrimci potansiyelini tasfiye etmeye, toplumun öz savunma gücünü felce uğratmaya dönük bilinçli bir politikanın ürünüdür. Bu bir rastlantı değildir; bu bir savaş yöntemidir. Kürdistan'da devletin yürüttüğü özel savaşın en kirli biçimlerinden biri, gençliğe yönelik kimliksizleştirici, iradesizleştirici saldırılardır. Bu saldırılar, doğrudan fiziki şiddetle değil; uyuşturucu, fuhuş, pornografi, dijital bağımlılık ve çarpıtılmış tüketim kültürüyle yürütülmektedir. Çünkü düşman, artık sadece silahla değil; toplumu içeriden çürüterek, özünden kopararak, direniş damarlarını kurutarak savaşmaktadır.

Toplumsal hafızası güçlü, ahlaki ve politik bir toplumun oluşması önündeki en büyük engellerden biri bu tür yozlaştırma politikalarıdır. Devletin çeşitli aparatları aracılığıyla, özellikle ekonomik kriz koşullarında gençleri bu tuzaklara yönlendirmesi, aileleri çaresiz bırakması, sivil toplum çalışmalarını kriminalize etmesi, bu özel savaşın sistemli yürütüldüğünü gösterir. Mahalle aralarında rahatlıkla dolaşan uyuşturucunun arkasında bir irade vardır; bu, sadece bireysel sapkınlık değil, kolektif bir işgal biçimidir.

Bu nedenle sivil toplumun rolü sadece zarar azaltıcı faaliyetler yürütmek değil, bu kirliliği savaşı teşhir etmek ve ona karşı özgürlükçü, kolektif yaşamı örmeye dönük politikalar geliştirmek olmalıdır. **Her genç, sadece kurtarılacak bir birey değil; örgütlenecek bir toplumsal güçtür. Uyuşturucudan arındırılmış bir mahalle, bir özgürlük alanıdır. Her bağımlıdan kurtulan toplum parçası, halkın öz savunma gücünü yeniden kazandığı bir mücadele alanıdır.** En alçak savaşlarda bile kadına ve çocuğa yönelik girişimler toplum tarafından reddedilir. Uyuşturucunun çocuklara kadar yaygınlaştırılması aslında bütün ahlaki değerlerin hedef alınması anlamına da gelmektedir. Yani sistem bize şu mesajı veriyor: en ahlaksız şekli ile bu savaşı yürütmeye devam edeceğim.

Kadınların iradesinin kırılması, toplumun genel yapısını nasıl etkiler? Kadın ve toplum buna karşı öz savunmasını nasıl almalı?

Kadınlar, uyuşturucu ve fuhuş politikalarının hem hedefi hem de taşıyıcısı hâline getirilmek isteniyor. Devletin kadına karşı özel savaş konsepti, onu sadece ezilen değil, ezdiren bir konuma da çekmek istiyor. Çünkü kadının iradesi kırıldığında, toplumun özü de çöker.

Kadınların uyuşturucuya yöneltilmesiyle hedeflenen, sadece bireysel çöküş değildir. Bu aynı zamanda anne olamayacak, çocuk yetiştiremeyecek, topluma yön veremeyecek bir kadın tipolojisinin inşasıdır. Yani bir halkın geleceği hedef alınmaktadır. Bu nedenle kadın çalışmaları, sadece “yardım etmek” düzeyinde ele alınamaz. Bu bir öz savunma biçimidir. Kadın, öz örgütlülüğüyle, kendi yaşam alanlarını örerek ve mahallesini sahiplenerek bu savaşı boşa çıkarabilir.

Kadınların bağımlılık karşıtı çalışmalarda öncü rol alması, aslında toplumun tüm hücrelerine özgürlük bilincini taşımak anlamına gelir. Bir kadın, fuhşa değil; üretime, örgütlenmeye, sanata ve politikaya yöneldiğinde, o toplum da kendi geleceğini yeniden ellerine alır.

Uyuşturucu ile mücadele için birçok kez çeşitli oluşumlar kuruldu veya bu konu gündeme alındı. Ancak, bu mücadelede yeterli sonuçlar elde edilemediği görülüyor. Bu durumu aşmak için siz hangi adımları atmayı planlıyorsunuz?

Toplumu yozlaştırarak teslim almaya çalışan sistem, en tehlikeli yönelimini görünmez kılarak yürütür. Uyuşturucu, fuhuş, dijital bağımlılık, bireycilik ve çıkarıcılık gibi mekanizmalarla halk, kendi yaşam gerçekliğinden koparılır. Bu bir çürümeye değil; bilinçli bir çürütme stratejisidir. Bu yüzden, özgürlük mücadelesi artık mahallelerde, evlerde, okullarda, hatta zihinlerin derinliklerinde yürütülmektedir. Sivil toplum, bu savaşın en

stratejik mevzilerinden biridir. Ancak sivil toplumun kendisi de özgürlükçü bir çizgiye oturtulmalıdır. Devletin sınırları içerisinde kalan bir sivil toplum anlayışı, sadece sistemin çarklarına yağ olur. Bu yüzden sivil alan, öz örgütlülüğün, toplumsal etiğin, özgür bireyin geliştiği ve halkın kendi yaşamına yeniden yön verdiği bir alana dönüşmelidir.

Her bireyin örgütlü olması, her mahallenin kendi öz savunmasını kurması, her çocuğun özgürce büyümesi; işte bu, gerçek bir barışın temelleridir. Barış, sadece silahların susması değildir. Barış, uyuşturucunun sokaktan silinmesi, kadının iradesinin geri kazanılması, toplumun kendine dönmesidir. Bu bağlamda herkesin kendine şu soruyu sorması gerekir: Ben bu savaşta nerede duruyorum? Direnenlerden mi, yoksa sessiz kalanlardan mıyım? Bizler platform olarak sessiz kalmamayı, direnmeyi madde bağımlılığının her türünün sokaktan silinmesi ve öz örgütlülüğün sağlanması için farkındalık yaratacak her türlü çalışmayı yapabilmeyi umut ediyoruz. Bu çalışmalarımızdan bazıları mahallelerde farkındalık çadırları kurmak, çocuk oyun alanları inşa etmek, basın ve dijital medya platformları aracılığı ile mümkün olduğunca fazla genç kadın ve erkeğe ulaşmak olacaktır. Yolun başındayız, sivil toplum kuruluşlarının ve halkın görüş ve önerileri doğrultusunda bu çalışmalarımızı zenginleştirmeyi hedefliyor ve her bir bireyi ve sivil toplum kuruluşlarını “**Şiyar be**” aktivisti olmaya davet ediyoruz. Sessiz kalanlardan değil direnenlerden olmayı seçiyoruz.

Uyuşturucu: İnsanlđđın Geleceğine Yönelik Truva Atı

Oya Açıan-18 Mayıs 2025

Öz savunma salt fiziksel olarak kişinin kendisini koruma/savunma güdüsü değildir. Öz savunma öz bilinçtir. Karşı karşıya olunan saldırının kaynağını doğru tanımlama, onu tepeden tırnağa kavrama bilincidir

“Keyif verici” maddeler denilen uyuşturucu türevlerinin üretilmesi ve kullanılması insanlık tarihinde sınıflı toplumların ortaya çıkışına kadar gitmektedir. İzleri Mezopotamya’nın kadim uygarlıklarında, Antik Yunan’da ve Eski Mısır’da bulunabilir. Kapitalizmle birlikte özenle ayrıştırılmış, yeniden üretilmiş ve tüketimi de kitleselleşmiştir. Fakat uyuşturucu madde bağımlılığı son yüzyıllara özgüdür. Sömürgecilik döneminden başlayarak halkları uyuşturan bir silaha dönüşmesinin yolları döşenmiştir.

Dünyanın metropollerinden kırlarına, yoksul gecekondu bölgelerinden lüks plazalara kadar kollarını zehirli bir ahtapot gibi her yana uzatan ve gün geçtikçe devleşen uyuşturucu belası toplumu çürüten, çocuklarımızı hayattan ve gelecekten koparan çok ciddi bir tehlike durumundadır. O kadar öyledir ki, küresel uyuşturucu ağları her ülkeye ve her keseye “uygun” fiyatlarla piyasaya “ürün” sunmaktadır.

2021 Dünya Uyuşturucu Raporları’na göre, dünya çapında yaklaşık 275 milyon insan uyuşturucu kullanıyordu. Bu da 2010 yılına göre yüzde 22’lik bir artış anlamına geliyor. Cannabis (esrar), dünya çapında tahmini 200 milyon kullanıcıyla hala en yaygın kullanılan uyuşturucudur.

Marx'ın "lmpenliğin bir biçimi" olarak tanımladığı madde bağımlılığı insanın emeğine, ideallerine ve geleceğine yabancılaşmasının en ęarpıcı örneklerindendir. Uyuşturucu hayatın merkezine yerleştiiğinde insani özelliklerin eriyip kaybolması süreci de başlar. Sosyal hayat ęoraklaşır, ęevreye kayıtsızlaşma, giderek yalnızlaşma yaşanmaya başlanır.

Çocuklarımız Can Çekişiyor

Uyuşturucu ticareti açısından Türkiye hem transit ülke durumundadır fakat hem de her yıl giderek genişleyen bir pazar haline gelmiştir. Eskiden devrimcilerin kalesi olarak bilinen emekçi semtleri günümüzde uyuşturucu kaçakçılarının ve satıcıların cirit attığı alanlara dönüşmüştür. Aileler, uyuşturucu ticaretinin '90'lardan bu yana açık bir hal aldığını, her köşede her an bir torbacı ya da içiçi görmenin mümkün hale geldiğini dile getiriyorlar. İstatistikler uyuşturucu kullanma yaşının 10'a kadar düştüğünü gösteriyor. Son yıllarda pıtrak gibi çoğalan mafya gruplarının ayakçı ve tetikçi olarak kullandıkları elemanların 15-17 yaşı kuşaaından olmaları bu yaygınlaşmadan kaynaklı türev sonuçlardan biridir. Uyuşturucu parası bulabilmek için ana baba cinayetlerinden, eşleri ya da kızkardeşlerini fuhuşa zorlamaya kadar neredeyse her gün karşıımıza ęıkan örnekler bu ęürümenin ęarpıcı göstergelerindendir.

Dünyanın istisnasız her ülkesinde uyuşturucu ticareti ve trafiğinin merkezinde gizli servisler, polis ve ordu vardır. Dünyanın en büyük uyuşturucu karteli CIA'dir. Öyle ki, ABD'nin uyuşturucuyla mücadele birimi DEA ajanları, özellikle Latin Amerika'da uyuşturucu ticaretine karşı savaş sırasında karşılarında çoğu kez CIA'i ve onun maşalarını bulmuş hatta onlarla çatışmaya girmişlerdir. "İran Kontra Skandalı" olarak bilinen Pentagon operasyonu, burjuva devletlerin bu konudaki rollerine dair belleklerdeki örneklerden biridir. Gizli servisler ve polisin uyuşturucu ticaretinin merkezinde yer almasının gerisinde ęürüyen bir sistem gerçeekliği yatar. Tarihsel bakımdan ömrünü çoktan doldurmuş ęürüyen kapitalizm olarak emperyalizm, kendisiyle birlikte insanlığı da ęürütmektedir. Dünyanın bütün burjuvalarının hayattan, ideallerinden, geleceklerinden koparılmış, kayıtsızlaşmış, giderek tükenmeye mahkum bir topluma ihtiyacı var ęünkü. Bu gerçekte günümüz Türkiye'si ve Kürdistan'da da karşıımıza ęıkmaktadır.

Son yıllardaki ęeteleşmenin ve mafyaların yerden pıtrak gibi bitmesi, mafya hesaplaşmaları, büyük bir kısmı uyuşturucu pazarının "her kullanıcıya hitap eden" ęeşitlilięi ve kârlılığı nedeniyle altlara doğru saçaklanıp binlerce insanın "ekmek yediği" devasa bir sektör haline gelişi bu devlet politikasının sonuçlarındandır. Bir önceki İçişleri

Bakanı Süleyman Soylu'nun ya da Jandarma Genel Komutanı'nı Arif Keskin'in fotoğraf albümleri bu gerçeğin altını çizen resimlerdir.

Mücadele Dinamiklerini Dinamitlemek İçin Toplumu Çürütmek

Uyuşturucu kullanımının yaygınlaşması sayesinde egemenlerin sağladıkları “yararlar”ın tarihi de hayli eskidir. Burjuvazi bu “tarihsel miras”a sahiptir ve günümüzde de bu deneyimlerden çıkardığı derslerle hareket etmektedir. Onlar, uyuşturucu denilen ‘truva atı’yla toplumu çürütmek, muhalefet dinamiklerini ortadan kaldırmak için bilinçleri dinamitlemek, eylem potansiyelini zayıflatmak, ruhu ve bilinçleri geri dönülmesi zor olacak şekilde çölleştirmek için özel politika ve uygulamaları devreye sokarlar.

Bu politikanın tarihteki ilk örneği 19. yüzyılda yaklaşık 2 milyon uyuşturucu bağımlısının bulunduğu Çin ile “ticaret özgürlüğü” kutsalının bekasını öne süren Britanya arasında yaşanan “Afyon Savaşları”dır.*

İkinci ve hayli çarpıcı örnek Kara Panter’leri bitirmeyi hayat memmat meselesi haline getiren 1940’ların ABD’sinden! Sistemin “düşman” olarak kodladığı toplumsal muhalefet dinamiklerini içten bozarak çürütmek için uyguladığı bu taktiğin yakın dönemdeki mucidi, FBI’ı (Federal Soruşturma Bürosu) 48 yıl boyunca yöneten ırkçı Edgar Hoover’dır. “Sadece polis gücüyle üstlerine gidersek bu onları sadece katılaştırıp kemikleştirir, siyah topluluklardan destek almalarını kolaylaştırır” diyen FBI (Federal Soruşturma Bürosu) Başkanı Edgar Hoover.**

Savaş Sadece Tankla Tüfekte Yürütülmüyor

Gelelim bunun bir silah olarak kullanıldığı Türkiye Kürdistanı’na...

Faşist iktidarın Kürt politikası inkâr ve imha üzerine kuruludur; bunun nasıl gözü dönmüş bir savaş politikası olduğunu yıllardan beri yaşıyıp görüyoruz. Fakat savaş bundan ibaret değil, yani tankla tüfekte, bomba ve gazla yürütülen imhanın; işkencenin, zorbalığın, katliamcılığın yanında Kürt halkına karşı yürütülen özel savaş (psikolojik-kültürel) politikaları da devrede. Bu politika özellikle Kürt kadınları ve gencecik Kürt çocukları hedef alıyor. Bu kirli savaş politikaları, Kürt kadınları yozlaştırma, dilin-kültürün ve deneyimin bu gözüpek aktarıcılarını çökertme, hareketsiz bırakma hedefini güdüyor.

Kürt halkının direnişini dinamitlemek için bölgeye yığılan asker ve polis, korucular ve yerel bürokrasiyle işbirliği halinde çok yönlü bir savaş yürütüyorlar. Özellikle sınır bölgelerindeki illeri (Hakkari, Yüksekova, Çukurca, Van, Uludere) saran bu ağın

merkezinde yine devlet var. Korucular ise onu pratiğe taşıyan ara halka konumundalar. Kürdistan'ın dışına da taşırılan bu ticaret sırasında uyuşturucu naklinde kullanılırken yakalanan asker polis araçlarının haddi hesabı yok!

Özel savaş politikaları, 40 yılı aşkındır yürütülen mücadelenin önünü kesmek için devrede fakat son yıllarda her köşeden adeta bir çete fıskırıyor. Uyuşturucu, fuhuş, kara para trafiği tehdit ve şantajlarla mücadele dinamiklerinin önü kesilmeye çalışılıyor.

“Colemêrg'te özel savaş” başlıklı bir dosyayla Hakkari'deki uyuşturucu ve fuhuş çetesinin nasıl örgütlendiğini deşifre eden Jinnews muhabiri Rabia Önver'in evi basılıyor, yakalama kararı çıkarılıyor...

Kürt özgürlük hareketinin tarihsel toplumsal kazanımlarını imha etmek için en ağır yöntemleri devreye sokan bu özel politikanın bir ayağını da doğanın tahrip edilmesi, ormanların yakılması, Kürdistan'ın maden ve enerji şirketlerinin yağmasına açılması oluşturuyor.

Bu kirli savaş örgütlenmesi valiliklerden emniyet müdürlüklerine, genelkurmaydan jandarma istihbaratına, koruculardan kaymakamlıklara, oradan yerel esnafa kadar uzanan bir hat izliyor. Bizzat karakollar ve kalekollar eliyle örgütlüyor sınır bölgelerindeki bu ağ. Kadınları ve çocukları düşkünleştirme girişimleri üniformalılar eliyle uyuşturucu ve fuhuş bataklığını genişletmeye yarıyor. Fuhuş çeteleri cirit atıyor, zor ve baskının yetmediği yerde -aslında her yerde- sırtını devlete dayamış üniformalı şiddet hükmünü yürütüyor.

Asker-Polis-Fuhuş Üçgeni

Artık sayısını dahi unuttuğumuz kirli savaş saldırılarının biri gündemden düşmemişken bir başkası gün yüzüne çıkıyor. Maruz bırakılanların anlatımları da faillerin kurumsal kimlikleri de çakışıyor.

2021'de açığa çıkan asker-polis-fuhuş üçgeni bunların en tipik örneklerinden biridir.

Hakkari, Yüksekova, Çukurca ve Uludere'de başını korucuların çektiği fuhuş ve şantaj çetesine ilişkin bilgilerin çoğunu, bu çemberin dışına çıktığını söyleyen bir uzman çavuş deşifre etti.

Kentte bir dönem görev yaptığını söyleyen uzman çavuş, Hakkari’de birçok çevreye telefon üzerinden gönderdiği mesajlarla başını korucuların çektiği çeteyi, örgütlü olduğu köyleri tek tek ifşa etti. Çetenin nasıl örgütlendiği, devlet güçleriyle bağı, kadınların nasıl düşürüldüğü gibi birçok çarpıcı detayı gönderdiği mesajda anlattı.

Yeni Özgür Politika’dan Erdal Baz’ın haberine göre, fuhuş ve şantaj çetesine dair 10’u aşkın merkezde onlarca kişinin ismini ifşa eden uzman çavuş “yönetici kadrosu ve beyin takımının korucular” olduğunu söyledi.***

Uzman çavuş kadınların nasıl düşürüldüğüne dair ise şunları belirtti:

“Evli kadınları ve genç kızları bir şekilde kandırıp arkadaş olduktan sonra, ısmarladıkları çay, kahve veya soğuk içeceklerin içine Yüksekova ve İran’dan elde ettikleri bayıltıcı ve uyuşturucu haplar atarak onlarla beraber oluyorlardı. Daha sonra ise video ve resimlerini çekerek fuhuşa zorluyorlardı. Kadınları para karşılığı uzman çavuş, polis ve şebekenin diğer üyelerine peşkeş çekerek maddi gelir elde ediyorlardı. ‘Ben gitmem’ diyen kadınları da aileleri ve eşleri ile tehdit ediyor, elimizdeki görüntülerinizi paylaşacağız diye şantaj yapıyorlardı.”

Uzman çavuşun paylaşımı ardından Hakkari Valiliği’nin yerel basından gazetecileri toplayarak “Bu haber terörle mücadelemizi zarara uğratmak için terör yandaşlarının yaydığı, güvenlik güçlerimizi zan altında bırakan bir haber, bölgede yaşayan gazetecilerin bunu tersine çevirmek için çaba sarfetmesi gerek” yönündeki direktif de işin nerelere kadar uzandığını ve bir an önce kapatılması için sergilenen gayreti gösteriyordu. Bu arada uzman çavuşun itirafları üzerine açılmak zorunda kalınan soruşturmaya anında “gizlilik kararı” getirildiğini söylemeye gerek yok herhalde!

“Eğer Arkadaşlarımı Onlar İçin Örgütlemesem...”

10 Temmuz 2021’de ANF’de çıkan bir haberle de uyuşturucu ve fuhuşa zorlanan F.’nin verdiği bilgilerle devlet güçlerinin ve ilçede bulunan bazı mekan sahiplerinin uyuşturucu kullanımı ve fuhuşa sürüklemedeki rolüne işaret edilmişti. Kafelerde polislerin denetiminde uyuşturucu satıldığını söyleyen F., “Şu an Gever merkezde bulunan 6 kafede genç kadınlar her akşam polisler tarafından kullanılıyor. Bu kafelerde en çok eroin, kokain ve uyuşturucu haplar satılıyor. Gençler bu maddelerle kafayı bulduğunda polis resimlerini çekiyor ve daha sonra bu görüntülerle gençleri tehdit ediyor. Bu kafe sahipleri de polislerle işbirliği içinde” diye konuşmuştu.

Fuhuş ve uyuşturucunun Gever için çok büyük bir tehlike olduğuna işaret eden F., ilçede hemen hemen her yerde uyuşturucu satıldığını ve gençlerin bu şekilde bağımlı hale getirildiğini ifade etmişti. Polislerin görüntüleri gençleri tehdit etmekte kullandığını kaydeden F., “Eğer arkadaşlarımı onlar için örgütlemesem görüntüleri internette dağıtacaklarını söyleyerek beni tehdit ettiler” diyordu.

Özsavunma ve Kitle Seferberliği

Uyuşturucu ve fuhuş Kürdistan’da yürütülen kirli savaşın en önemli ayaklarından biri ve ancak halkın özsavunmasıyla püskürtülebilecek devasa bir pislik durumunda.

Öz savunma salt fiziksel olarak kişinin kendisini koruma/savunma güdüsü değildir. Öz savunma öz bilinçtir. Karşı karşıya olunan saldırının kaynağını doğru tanımlama, onu tepeden tırnağa kavrama bilincidir. Sadece bedeni değil ruhu, kişiliği ve geleceği savunma eylemidir. Kendini, hayatını, haklı bir mücadelenin geleceğini savunmanın meşruluğuna inanmaktır. Tüketilmeye, çürütülmeye karşı atacağımız adımlar öz bilinci kolektif bilinç haline getirip herkese bulaştırmanın ilk çıkış noktasıdır.

Salt Kürdistan’da değil Türkiye metropollerinde de uyuşturucu ve kadın ticaretine karşı sistematik mücadele sadece sosyalistlerin ve devrimcilerin değil bütün ilerici güçlerin asli sorumluluklarından biridir. Kitleleri, özellikle de gençleri aydınlatma ve propaganda faaliyetinden bu çürütücü politikayı yürüten kan emicilere yönelik haklı bir toplumsal karşı duruş sergilemeye kadar geniş bir çerçevede yürütülmesi gereken bu mücadele kitlelerin seferber edilmesini esas almak zorundadır. Yanı sıra sorunun kaynağını oluşturan burjuva kapitalist sistemin bütününe karşı mücadeleyi bulanıklaştırıp onu sadece bu boyuta indirgeyen yaklaşımlara da düşülmemelidir.

Son Not:

(*) İngiltere Kraliçesi Victoria, 19. yüzyılın en büyük uyuşturucu taciriydi. Dünyanın dört bir yanına yayılmış krallıkta afyon, imparatorluk ticaretinin en değerli malına dönüşmüştü. Hindistan’daki yoğun haşhaş ekimi ve afyon üretimi Britanya’nın inisiyatifi ve kontrolünde gelişti. Bu afyonun büyük bölümü kaçak yolla Çin’e giriyordu.

Çin imparatorunun, nüfus üzerinde yıkıcı etkiler yaratması nedeniyle afyonun dolaşımını ve kullanımını yasaklayıp bazı Britanya gemilerinin yüklerine el konulmasını emrettiği 1839 yılında Çin’de yaklaşık 2 milyon uyuşturucu bağımlısı bulunmaktaydı. Hayatında uyuşturucu kelimesini asla ağzına almayan kraliçe bu insanlık dışı eylemi “ticaret

özgürlüğü” kılıfı altında savunuyordu. Kapitalizmin kutsalları saydı ve savaş filosunu Çin kıyılarına gönderdi. 1838’de başlayan afyon savaşları 20 yıl sürdü.

(**) Fanatik bir komünizm düşmanı, siyah düşmanı, LGBTİ düşmanı olmasıyla tanınan Hoover, uyuşturucu bağımlılığının yaygınlaşmasına paralel olarak fuhuş, ihbarcılık, tetikçilik, özcesi toplumsal çürümenin boyutlanıp yayılacağını öngörür. Siyahların isyan potansiyelini dinamitlemek için yoğun olarak yaşadıkları yoksul semtlerde uyuşturucu satışını fiilen serbest hale getirerek işe başlar. Çoğu yerde bizzat sivil polisler şeker dağıtır gibi uyuşturucu dağıtır.

(***) <https://www.ozgurpolitika.com/haberi-fuhus-cetesinde-devlet-imtiyazi-155739>

Bir Sevdadır Alıp Başını Gider

Rojdan Erez-18 Mayıs 2025

Tarih dağların çocuklarının mücadelesi ile şekillenir. Ovada geçen rahat bir uyku yoktur. Çünkü gecedir dağlar. Geceler karanlıktır, bu yüzden ölüm sessizliği ile anılır hep. Gözle görünmez, elle tutulmaz hayaletlerdir! Spartanın 301'ine karşı dağ "ölümsüzleri", Anabasis'in on binlerinin yüreğine korku salan işte bu sessiz savaşçılardır! Ve daha niceleri

Yaşam bir dağın yamacında, bir akarsuyun delice akışında başlamıştı. Su hayattı, dağ ise o hayatın yegane koruyucusu. Yavrusuna sarılan bir anne gibi, sarıp sarmalamıştı tüm insanlığı. Bağrından çoğalarak yayılmıştı tüm dünyaya.

Tüm kutsallıkların ibadethanesidir dağlar. Toros-Zagros silsilesi de Kürt'ün ilk mabedi, ilk sevdasıdır. Yaşam verir, verdiği kadar da alırdı. Bu yüzden hem sevilen hem korkulandı. Oysa bilinirdi "vermek de almak da dağlara özgüdür" yaşamın diyalektiği, havalı kavramlar kullanılmadan en saf haliyle yaşanırdı. Kavramlar, kaybedilenin hatırasını toparlayan bir sonradan görmedir aslında. Her kayıp, bir "ad koymadır" sonrası için. İşte böyle adı konmamış zamanlarda, dağlar ile başlayan bir serüvendir Kürdün sevdası.

"Kur" kelimesi Sümer dilinde "dağ halkı" anlamına gelir. Kuzey Mezopotamya'dır aslında işaret edilen yer. Bilinen tüm hikayelerin başlangıcıdır "kur". Dağların heybetinden nasibini alan duygular ile fısıldarlar ilk ilahi kelimeleri: "Nin-kur- sag" yani dağ tanrıçası...

Güç ile fiziğin anlamsız birliğini aşan bir anlam ile dağların zirvelerinde anılır olmuştu bu isim. Bir kadın bedeni gibi, gizemli, bilinmez ama bir o kadar da güven vericiydi dağlar. Bu

mekanlara en çok onun adı yakışırdı. Tıpkı yaşamın en fazla onun adıyla anılması gibi. Onsuz bir yaşam mümkün değildi. Dağlar yoksa yaşam da yoktu!

Zigguratlar, bir dağ özlemin inşasıdır. Her mabet, her kubbe bir dağın yapay halidir. Ona benzeme, ona ulaşma amacı taşır. Ziguratlar, pramitler, kuleler vs. hepsi bir kıskançlığın ifadesi misali yükselir uygarlığın amansız meydanlarında. Ona ulaşmak, onun gibi olmak isterler ova sahipleri. İçlerinde hala atmadıkları bir özlemle yapay bir heybet oluşturmaya çalışırlar. Bu heybet ile korku salarlar insanların yüreğine. Geriye kalan ise artık bir karanlıktan ibaret olur.

“Kur” lanetlenir, özlemin yerini kıskançlık alınca. “Karanlıktır”, “bilinmezdir”, “ölüler diyarı”, “şeytandır” onlara göre. Dağ ve ovanın amansız savaşı başlar bundan sonra. Oysa ova, dağdan kopan bir parça kayadır vakti zamanında. Kendini kaybetmesiyle unuttur ana diyarını. Unuttuğu, unutturmaya çalışır. Ne kadar korku üreten sıfat varsa yapıştırır dağlara. Herkes bilsin, korksun, iğrensin ve yok etsin ister. O yok olmasa kendi yok olacaktır. Bu düşüncenin sarsıntısı ile kellelerden surlar yapacaklar bir süre sonra. Nin-kur-sag’ın bağrından koparmaya çalışır evlatlarını. En güçlü savaşçıları, en üstün yeteneklileri salar “ölüler diyarına” ama nafile. Dağlar, “ölümsüzlerin diyarı” olmuştur artık.

İşte tam da bu yüzden tüm kitapları tersten okumalı bazen...

Tarih dağların çocuklarının mücadelesi ile şekillenir. Ovada geçen rahat bir uyku yoktur. Çünkü gecedir dağlar. Geceler karanlıktır, bu yüzden ölüm sessizliği ile anılır hep. Gözle görünmez, elle tutulmaz hayaletlerdir! Spartanın 301’ine karşı dağ “ölümsüzleri”, Anabasis’in on binlerinin yüreğine korku salan işte bu sessiz savaşçılardır! Ve daha niceleri.

Böyle bir sevda ile başlar hikaye. Kim koparmaya çalışmışsa kendi yok olmuş, bitirememiş içimizdeki bu sevdayı. Koptuğumuz anda da, ne vakit zalimin zulmüne başkaldırsak yine yönümüzü döndüğümüz kıbledir dağlar. Salt bir mekan, bir coğrafya değildir. Yaşamın dili, ruhu ve felsefesidir. Maddenin kendini aşması ve artık yaşamın içerisinde süzülmesidir. Fiziktir, kimyadır, biyolojidir, edebiyattır. Hepsinin toplamı: evrenin küçücük bir maddede anlama kavuşması ve dile gelmesidir. Belki de dağlar, evrenin edebi yanıdır kim bilir. Bir şiirin somutlaşmış hali. Bir direniş destanı, bir ağıt veyahut bir devrim türküsü...

Coğrafya kaderdir demişti İbn-i Haldun. Kürdün kaderi hep dağ olmuştur. Değil ki sadece savaşmak için, büyük çoğunluğu yaşamak için. Yaşam, dağdır kürdün dilinde. Çünkü dağ özgürlüktür. Varolmak, bir dağın zirvesinde tanrısallığı keşfetmek gibidir. Ellerini uzattığı an, güneşe ve aya dokunmaya ramak kalmanın verdiği heyecan, yıldız yağmurlarının senfonisinin yarattığı o muhteşem sonsuzluk duygusu. Bu yüzden ilk kez buralarda sorular sorulur. İlk anlam buralarda yaratılır. İbn-i Haldun'un kader dediği şeyi kendi elleri ile kurar ve yaşar. Kürdün kaderi, coğrafyanın ötesinde, doğanın her bir zerresine yüklediği anlam ile yazılır. Dil olur akar, duygu olur taşar, öfke olur patlar. Dağ gibi yüceliklere doğru yol olur. İsyankar bir aşık olur.

Kürdün aşkı da isyanı da büyüktür bu yüzden. Öfkesi korkutur ama öyle bir aşık olur ki dillere destan olur, hayranlık uyandırır. Yaşamı boyunca dağları mesken tutmak bir özgürlük aşkıdır. Dağ, aşk olur, aşk özgürlük olur.

Manav Kâğıdından Bir Demokrasi Bileti

Aylin Karakaş-18 Mayıs 2025

İstanbul'un farklı semtlerinden gelen 30 kadar TJA'lı kadın, bir halka şeklinde dizilmiş. Her biri köy boşaltılmaları sonrası metropollere göçertilmiş. Birbirlerini DEHAP döneminden tanıyorlar. "Ne yol biliyorduk ne iz, köylerden kibrit çöpü almadan çıkmıştık. Parti bizim için ülkeydi" diyor bir kadın

Hep yürünecek yolun soluk aldırان bir kavşağında, dönüp arkasına "Ne güzel yürümüşüm" diyenlerin devam öyküsünü yazıyorum. Sonra Nietzsche'nin Zerdüş'te söylediği; "güzelliğın sesi kısıktır," sözleri düşünüyorum aklıma. Byung-Chul Han'ın

"Uzun sürme ve yavaş olma güzelin yürüyüş tarzıdır" sözleri ardı sıra takip ediyor.

Güzel olan ne varsa, zamanı aşmanın toyluğunu yaşamıyor, aheste aheste geliyordu. "Belki biz görmeyeceğiz ama bizden sonrakiler görür" inancıyla güzel olanın nazını sineye çeken kadınlar ise şimdi gözlerini bu satırlarda gezdiriyor.

Evet!

Ben ve sen, bu satırları henüz okumayanlar, belki de hiç okuyamayacaklar, ezcümle; yolu yokuşuyla sevenler, yol yüründükçe güzeldir diyenler yani güzeli hep bekleyenler.

İnancı kendine yolluk yapanların, Sırat-ı müstakim diye hidayet isteyenlerin, yokluktan var edenlerin hikayesiyle buluşuyoruz.

Kürt kadın hareketinin değişim ve dönüşüm gücünü bu sefer inançla nasıl örselediğinin yaşanmış örneklerini sıralanmış cümlelere pay edeceğim.

1994 yıllarında henüz ben daha yeni doğmuş iken, inancını kendine mesken yapan kadınların “mücadele için neler yapmadık ki, amma da yaratıcıydık, inadımız inattı” sözlerinin eşliğinde anılarını dinliyorum.

Toplumsal cinsiyet atölyesindeyiz. İstanbul’un farklı semtlerinden gelen 30 kadar TJA’lı kadın bir halka şeklinde dizilmiş. Her biri köy boşaltılmaları sonrası metropollere göçertilmiş. Birbirlerini DEHAP döneminden tanıyorlar. “Ne yol biliyorduk ne iz, köylerden kibrit çöpü almadan çıkmıştık. Parti bizim için ülkeydi” diyor bir kadın.

Her biri acı tecrübelerini hatırlarken dönemin ruhunun özlemini de anıyordu. Köklerin gövdeyi, sonra tomurcuklanan çiçekleri nasıl büyüttüğü kadınların anılarında “ısrarın ve inadın” can suyu olduğuydu. Bugün buna biz mücadele ve örgütlülük diyoruz. Öyle ya artık bir ormanın içinde geziniyoruz. An ya da gelecek geçmişle buluştuğunda anlama kavuşuyor. Bu sebepten inadın ve ısrarın ilk adımları büyük koşunun direnç kaynağıdır.

Zeynep aklıma düşenleri duyar gibi, en şen haliyle söze giriyor. “Paramız yoktu, yol parası hiç yoktu. Parti’ye geliyorduk ama kadın çalışmaları için otobüs parasına ihtiyacımız vardı. O dönem otobüsler böyle Akbil sistemiyle işletilmiyordu. Otobüslerin önünde bir kutu olurdu; kumbara misali, biletler de pembe küçük kağıt şeklindeydi. Biletini direkt kutuya atardın. Biz yoksulduk, ekonomik olarak işe girsek kadın mücadelesi yürütemeyecektik. Sonra aklımıza bir fikir geldi. Manava gittik pembe meyvelerin sarıldığı kâğıtları istedik, sağ olsun manavcı bir poşet verdi bize. Eve gidip ütüledik, sonra bilet boyunda kestik. İncelenmese tıpa tıp otobüs biletiydi. Adını demokrasi bileti yaptık. O manav kâğıtlarıyla 3 ay kadın mücadelesi yürüttük. Birçok kadının hayatına dokunduk.” Ve devam ediyor “mesela bir arkadaşımız ve kız kardeşi vardı, ikisi de çalışmalara katılmak istiyordu ama ayakkabıları yoktu. Biz para biriktirdik bir ayakkabı alabildik onlara. Onlar aylarca dönüşümlü bir şekilde o ayakkabıları giyerek partiye gelirdi. Biri öğleden önce gelirdi sonra eve geçer ayakkabılarını kız kardeşine verirdi. Ayakkabıları giyen kız kardeş de öğleden sonra çalışmalara katılırdı.”

Nergis anlatmaya başladı kaşları hafif çatık “O zamanlar kimsenin parası yoktu, parti kadın bütçesi oluşturduğunda da çok zorlandık, bir saymanımız vardı hatırlıyorsunuz değil mi? Babamız gibi sorardı; kaç para vereyim, nereye gideceksiniz diye. Bir gün Türkan arkadaş duydu saymanın bize yaklaşımını, çok sakindi. Tüm herkesi partinin küçük

odasına toplantıya çağırırdı. Kimse ne için toplanıyoruz bilmiyordu. Türkan arkadaş rencide etmeden, erkekteki cinsiyetçi kodların çözümlemesini yaptı ve sonra kadın-erkek yoldaşlığını anlattı. E tabi en son Türkan arkadaş “bizler partide; baba, abi, kardeş rolünü dayatan erkek istemiyoruz, kabul etmeyeceğiz “diyerek tavır koydu. (Nergis gülmeye başlıyor).

“Hele sonra o saymanın halini görseydiniz; öyle düşünceli olmaya başladı ki, bir daha çalışmalarımızla ilgili bir şey sormayı aklından geçirmedi”

En solumda bir kahkaha sesi yükseldi, hepimiz döndük ona doğru. Gülmesini kontrol altına aldıktan sonra söze girdi “Hatırlıyor musunuz, 98 yılının 8 Mart’ında eyleme müdahale olmuştu, eylem alanında yüzlerce terlik vardı. Hepimiz arabalara bindiğimizde nefes nefeseydik, soluklandığımızda arabadaki herkesin ayağında tek bir terlik vardı. Anneler geri dönelim terliklerimizi orada bırakamayız diye aracı durdurmaya başlamışlardı. Ertesi gün bir torba alıp terliklerin peşinden gitmiştik ama belediye temizlik yapıp atmıştı onları. O hafta hiçbir anne çalışmalara çıkamamıştı ayakkabıları olmadığı için”

Anılar iç ısıtan gülüşlerin içinde yerini bulmuştu. 90’larda başladıkları mücadelede her biri çocuk yaşıdaydı. Şimdi her biri 30 yıllık deneyimle varılacak yere değil, yürünecek yola inançla güzelliği bekliyor. Güzellik, tıpkı yürüdükleri yol gibi bir sonuç değil onlar için; yokluktan var etmenin, acıyı sevgiyle perçinlenmenin, değişmenin, değiştirmenin, yola yoldaş olmanın, zamanı sınırlandırmanın adı onlar için güzellik oluyor.

Şüphesiz her koşu nihayetinde bir varış noktasını menzil almak ister. Fakat kadın mücadelesi daha adımlarken; güzel olanı anda yaratıyor, yaşıyor.

Bir demokrasi bileti ile başlayan adımlar örgütlülük ve mücadele ile kurumsallaşarak kendini kadınların mirasında güvenceye almıştır.

Şimdi kadınlar; partilerde genel bütçe içinde kadın bütçesini oluşturmuş, kadın çalışmaları için tüm demokratik kurumlara kadın önceliğini kabul ettirmişlerdir.

Kadın Kooperatifleri kurmuş, bu kooperatifler ile sadece mücadelede aktif olan kadınları değil toplumdaki kadınları da istihdam etmekte.

En belirleyici olanı ise; Kadınlar “komüenal yaşam” perspektifini Jineolojînin toplumsallaşmasıyla, siyaset akademilerinde, halk toplantılarında, yaşamın her yerinde temel öğreti olarak örgütlemektedirler.

Kadınların örgütlenmek için büyük çabalarla başlattığı yıllardan sonra bugün tüm mücadele alanları, imkan ve olanakların öncelikle kadınların örgütlenmesi için sarf edilmesi gerektiğinin bilincine ulaşmışlardır. Tümüyle bilinç kazanmış bir gerçekliğe henüz ulaşmış değiliz, lakin mücadelenin hep sürecek olması da kadınların en büyük tedbiri olarak esas alınmaktadır.

Tarihimiz binlerin mirası; benim yüreğimin, zihnimin duyduğu bunlardan birkaçı olmakta.

Kendime sordum yazının orta yerinde, güzelin tanımını bunca anlatıdan sonra sen nasıl yaparsın diye.

Güzel olan yürümeye başladığım yolun her durağında inatçı ve inançlı kadın mirasının kendini yeniye hep taşımasıdır.

Güzel olan bu mirasın bu emeğin devridaim öyküsüdür.

Güzel olan bu akışın hiç bitmeyecek olmasıdır.

Güzel olan mücadelesi hep yüreğimde saygı ve minnetle yer bulacak, bugün toprağa köklere can olan binlerce kadındır.

Yerelden Başlayan Bir Devrim: Kadın Politikasıyla Demokratik Toplum İnşası

Eylem Saruca-18 Mayıs 2025

Yerel meclisler ve mahalle komünleri aracılığıyla kadınlar, çocuklar ve toplumun tüm kesimleri sürece katıldıkça; yerel yönetimler sadece halk için değil, halkla birlikte çalışan demokratik yapılara dönüşmüştür. Özellikle kadınlar, bu yapıların taşıyıcısı olmuş; kimi zaman kayyumlarla dağıtılmak istenen bu halk meclislerini yeniden kurarak direnmiş ve yaşamı örmeye devam etmiştir

Demokratik bir toplum inşası, yalnızca seçim sandıklarıyla değil; yaşamın her alanında eşitliğin, katılımın ve özgürlüğün örgütlenmesiyle mümkündür. Yerel yönetimler, halkın kendini doğrudan ifade ettiği, yaşamını birlikte planlayıp dönüştürdüğü en önemli zeminlerden biridir. Bu nedenle yerel yönetim mücadelesi, aynı zamanda demokratik toplum mücadelesidir. Ve bu mücadelenin en güçlü aktörleri kadınlardır. Çünkü kadınlar yalnızca kendi yaşamlarını değil; içinde yaşadıkları toplumun tamamını adalet, dayanışma ve özgürlük ilkeleriyle yeniden örmeye taliptir.

Kadınlar, tarihin uzun sessizliğinde görünmeyen emekleriyle toplumun yükünü taşıdı. Ancak bu yük yalnızca ev içiyle sınırlı kalmadı; yaşamın her alanında kadının emeği, aklı ve direnci vardı. Bugün, bu görünmeyen emeği görünür kılan, eşitlik mücadelesini yaşamın her hücresine işleyen bir yaklaşım olarak kadın odaklı yerel yönetim anlayışı giderek daha güçlü bir zemine oturuyor. Bu anlayış, yalnızca kadınların ihtiyaçlarını gözetken hizmetleri üretmekle sınırlı değil; toplumsal yapıyı kökten dönüştüren, cinsiyet eşitsizliğini sorgulayan ve yeniden inşa eden bir politik hattı da içeriyor.

Yerel yönetimler, devletin en tabana yayılan, halkla en doğrudan ilişki kuran kurumsal yapılarıdır. Kadınlar için bu yapı hem mücadele hem de yaşamı dönüştürme alanıdır. Kadın özgürlük mücadelesinin bir parçası olan yerel yönetim deneyimleri, yalnızca kadınlara hizmet üretmekle kalmaz; aynı zamanda erkek egemenliğini sorgulayan ve alternatif bir toplumsallığı örmeye çalışan politik adımlar içerir. Yerel yönetim sadece bir idari alan değil, kadın özgürlük paradigmasının yaşamsallaştığı, ete kemiğe büründüğü bir zemindir.

Bu anlayış, özellikle Diyarbakır gibi kadın özgürlük perspektifiyle belediyeciliği hayata geçiren kentlerde güçlü bir şekilde yaşama geçmiştir. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Eşbaşkanlık Sistemi'yle kadınların karar alma süreçlerine eşit biçimde katılımını sağlamış; Kadın Politikaları Daire Başkanlığı, kadın merkezleri, kadın sığınma evleri ve kadınlara yönelik çok dilli danışma hizmetleriyle bu yaklaşımı kurumsallaştırmıştır. Belediyeye bağlı kurulan Kadın Meclisi hem belediye politikalarını denetlemiş hem de kadınların gündemini doğrudan karar süreçlerine taşımıştır.

Kadın bakış açısıyla yürütülen yerel yönetim politikaları, yalnızca kreş ya da sığınma evi açmakla sınırlı değildir. Güvenli sokaklar, ulaşılabilir hizmetler, toplumsal bakımın kamusallaştırılması, şeffaf bütçeler, katılımcı planlama süreçleri gibi konular, kadınların yaşamına doğrudan dokunur. Kadınların yerel yönetimlerde temsiliyeti ise yalnızca sayısal bir varlığa indirgenemez; asıl mesele, karar alma süreçlerine kadın bakış açısının nüfuz edebilmesidir.

Bu anlayış, eşbaşkanlık sistemiyle somut bir forma kavuşmuş, kadınların sadece görünür değil, etkili ve dönüştürücü hale gelmesini sağlamıştır. Kadınlar, karar alma süreçlerinin eşliğinde bekleyen değil, kararın öznesi olmuştur. Belediyelerde kurulan Kadın Politikaları Müdürlükleri, Kadın Danışma Merkezleri, Kooperatifler, Kadın Yaşam Evleri gibi yapılar, bu dönüşümün araçlarıdır.

Somut örneklerle ifade etmek gerekirse, Batman Belediyesi'nin 2014 yılında kurduğu Kadın Politikaları Müdürlüğü üzerinden geliştirilen çok yönlü programlar kadınlara dönük hukuki danışmanlık, şiddetle mücadele hattı, kadın istihdamı için meslek edindirme atölyeleri ve kadın kooperatiflerinin desteklenmesi kente sadece hizmet sunmakla kalmamış, aynı zamanda kadınların özneleştiği bir sosyal örgütlenmeyi de güçlendirmiştir.

Benzer biçimde Nusaybin Belediyesi'nin, yerel meclis sistemi içerisinde çocuk meclislerinden kadın mahalle komünlerine kadar yaygınlaştırdığı yapı, toplumun tüm kesimlerinin yerel yönetime doğrudan katılımını sağlamıştır. Bu katılım sadece temsili değil, aynı zamanda denetleyici ve kurucu bir rol oynamıştır. Kadınlar, bu meclisler aracılığıyla sadece belediyeye talepte bulunan değil; kenti yeniden tasarlayan, eşitliği önceleyen aktörler haline gelmiştir. Böylece yerel yönetimler, toplumsal cinsiyet adaletinin kurumsallaştığı alanlara dönüşmüştür.

Bu anlayış, sadece birkaç belediye örneğiyle sınırlı değildir. Örneklediğimiz pratikler, Kürt kadın hareketinin onlarca yıllık deneyiminden süzülen, sayısız kadın öznesiyle yürütülen ve farklı coğrafyalarda karşılık bulan yüzlerce uygulamadan yalnızca birkaçıdır. Kürt kadın hareketinin öncülük ettiği bu yerel yönetim anlayışı; erkek-devlet yapısına karşı kadın dayanışmasını, merkezileşmiş yönetime karşı yerel özyönetimi, kimliksizleştirmeye karşı çok dilli ve çok kimlikli yaşamı esas almıştır.

Bu örnekler gösteriyor ki, kadınların yerel yönetime dahil olması; sadece bir yönetim modeli değil, aynı zamanda yeni bir yaşam biçiminin inşasıdır. Belediyelerde kadınlar, doğayı, toplumu, dayanışmayı, çok kimlikliliği ve çok dilliliği içeren politik bir vizyonla hareket etmiş; erkek-devlet aklının dışında, toplumsal vicdanı merkeze alan bir belediyecilik ortaya koymuştur.

Yerel meclisler ve mahalle komünleri aracılığıyla kadınlar, çocuklar ve toplumun tüm kesimleri sürece katıldıkça; yerel yönetimler sadece halk için değil, halkla birlikte çalışan demokratik yapılara dönüşmüştür. Özellikle kadınlar, bu yapıların taşıyıcısı olmuş; kimi zaman kayyumlarla dağıtılmak istenen bu halk meclislerini yeniden kurarak direnmiş ve yaşamı örmeye devam etmiştir.

Bugün, kadın odaklı yerel yönetimlerin hayata geçirdiği her adım; bir kadının hayatta kalması, bir çocuğun şiddetsiz büyümesi, bir mahallenin dayanışmayla ayağa kalkması anlamına geliyor. Bu adımlar sessizdir belki ama kurucudur. Gürültülü değil ama kalıcıdır. Bu yüzden “toplumun sessiz devrimi” diyoruz. Kadınlar belediyelerde, mahalle meclislerinde, sokaklarda ve karar mekanizmalarında yer aldıkça toplumun sesi değişiyor. O ses daha adil, daha şefkatli, daha özgür bir yaşamı çağırıyor.

Kadınlar, bu değişimin parçası olmayı bir görev değil, bir varoluş biçimi olarak görüyor. Çünkü kadınlar yönettiğinde yalnızca belediyeler değil; toplumsal ilişkiler, kültür, aidiyet

ve yaşam biçimleri de değişiyor. Bu değişim eşitlik için, özgürlük için, yaşamı birlikte kurmak için büyüyor.

Kadın zgrlk çizgisi, yerel yönetimlerde kurduğu her kadın politikası birimiyle, her kooperatifle, her sığınma eviyle, her ocuk kreşiyle bir ütopyanın küçük örneklerini inşa etti. Sessiz devrimlerin tohumu hep yerelden atılır. Ve kadınlar, o tohumu ekenlerdir.

Bugün tüm baskılara, kayyumlara ve kriminalizasyon politikalarına rağmen kadınlar hl aynı yerdeler: Yaşamın kalbinde, kararın tam merkezinde.

Ve şimdi, bu sesin daha da yükselmesi için; kadın öncülüğündeki yerel yaşam inşasını bytmek, demokratik toplumun önünü açmak gerekiyor. Bu ağrı yalnızca kadınlara değil; eşitlikten, barıştan ve adaletten yana olan herkese. Yaşamı birlikte örmek, toplumu kadın bakışıyla dönüştürmek ve yerelden başlayarak yeni bir toplumsal düzen kurmak için. Çünkü biz biliyoruz ki: Kadın varsa yaşam vardır. Kadın varsa, eşit ve zgr bir gelecek mümkündür.